

FUNDACIÓ PRIVADA INTEGRA PIRINEUS

Seu social: La Seu d'Urgell
Àmbit geogràfic: Autonòmic
Forma jurídica: Fundació

- 48 persones treballadores
- 22 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 10 persones voluntàries

Nombre actual de persones ateses

- 52 a serveis a la infància i la joventut
- 49 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 173 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.integrapirineus.com

Breu història de l'organització

La Fundació Privada Integra Pirineus es va crear el 28 de febrer de l'any 2011 a la Seu d'Urgell. Durant el mes d'octubre d'aquell any també es va crear el Centre Especial de Treball amb l'objectiu d'oferir oportunitats laborals ajustades a persones amb discapacitat intel·lectual en el sector forestal. Les primeres actuacions es van desenvolupar a la muntanya d'Alinyà, propietat de la Fundació Catalunya la Pedrera. Primer amb un enginyer forestal al 60% de la jornada i tres colles forestals. Avui en dia se segueix treballant a Alinyà i a la resta de les comarques veïnes i hi ha contractats 2 enginyers forestals i 5 colles forestals. Integra Pirineus s'ha posicionat com una entitat referent en la gestió forestal sostenible i els aprofitaments forestals del territori.

El juny de 2015 es va crear l'Empresa d'Inserció amb l'objectiu de poder atendre a més persones en risc o situació d'exclusió social. A partir del 2019 es van començar a desenvolupar tots els programes socials i sociolaborals que s'exposen a continuació. El 2021 es va obtenir el premi d'innovació social de la Fundació "la Caixa" i el 2022 tres premis del programa B-Value de la Fundació Ship2b. Durant el 2023 es va contractar a una persona per dur a terme el projecte de captació de fons privats amb empreses Donem Vida al Bosc.

Missió

La missió de la Fundació Integra Pirineus és contribuir a la inserció social i laboral de persones en situació o risc d'exclusió, especialment aquelles amb una discapacitat intel·lectual o trastorn de la salut mental.

Descripció de l'activitat

1. Laboral

- 1.1. Centre especial de treball: Ofereix treball a persones amb discapacitat mitjançant la gestió forestal sostenible.
- 1.2. Empresa d'inserció: Ofereix treball de 3 anys de durada amb la finalitat d'assolir la inserció laboral en el mercat de treball ordinari.
2. Sociolaboral: Programes que ofereixen itineraris d'orientació, informació i formació en l'àmbit laboral i social i té com a objectiu final millorar l'ocupabilitat i la inserció a col·lectius vulnerables.

2.1. MAIS: Per a persones en risc d'exclusió.

- 2.2. SIOAS: Per persones amb discapacitat o trastorns de la salut mental.
- 2.3. Ocell de foc: Per joves en risc d'exclusió.
3. Social.
- 3.1. Projecte d'assistència personal per a col·lectiu amb discapacitat per promoure una vida independent.
- 3.2. Banc ajudes tècniques prestació de productes d'ajuda per a l'autonomia personal.
- 3.3. Som rurals, som de muntanya: Serveis de suport de proximitat a persones amb discapacitat i/o trastorn de la salut mental, que veuen agreujada la situació d'aïllament pel fet de viure en territoris rurals.
- 3.4. Vincles: Iniciativa per atendre de manera precoç, les situacions de solitud no desitjada de les persones grans.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

DONEM VIDA AL BOSC

Breu descripció

Gràcies a la campanya de matchfunding promoguda pel projecte Arrela't a l'Alt Pirineu i Aran l'any 2021, vam poder elaborar el catàleg d'actuacions Donem vida al bosc. L'objectiu d'aquest treball ha estat localitzar, a la comarca de l'Alt Urgell, 28 enclavaments estratègics per a la prevenció d'incendis forestals, i programar en cadascun les actuacions prioritàries encaminades a reduir la velocitat de propagació de grans incendis forestals, així com la seva intensitat i la virulència, fent possible el treball dels equips d'extinció. Els boscos on s'ubiquen les àrees de gestió són de titularitat pública, propietat dels ajuntaments, entitats municipals descentralitzades (EMD) i l'estat.

Els diversos punts de gestió contemplen les següents actuacions: reducció de la càrrega de combustible en àrees estratègiques, eliminació d'arbrat i de restes vegetals procedents d'incendis, fenòmens meteorològics i tractaments silvícoles, creació d'àrees de seguretat pels equips d'extinció i creació d'espais oberts que trenquin amb la continuïtat del combustible.

Amb aquest document, Integra Pirineus vol arribar a grans empreses que operen a Catalunya que vulguin destinar part dels recursos econòmics de la seva Responsabilitat Social Empresarial a actuacions forestals sostenibles al Pirineu, per tal de

vetllar per reduir el risc de propagació de grans incendis, amb l'objectiu de conservar el nostre patrimoni natural i els nostres boscos com a grans compensadors de CO₂ i alhora oferir ocupació a col·lectius vulnerables.

La tasca que duu a terme Integra Pirineus va més enllà de vetllar per la Gestió Forestal Sostenible dels boscos del Pirineu. És una eina imprescindible per millorar la inserció sociolaboral a través d'oferir acompanyament i ocupació laboral remunerada a les persones en situació de risc d'exclusió social que habiten al nostre territori, especialment les que tenen una discapacitat intel·lectual o un trastorn de salut mental.

Aportació de valor de la iniciativa

El projecte "Donem vida al bosc" aporta gran valor a l'Alt Urgell identificant 28 punts estratègics per prevenir incendis. Les accions inclouen la reducció de combustible vegetal, eliminació de restes i creació d'àrees de seguretat, millorant la sostenibilitat ambiental i la seguretat. La iniciativa és innovadora combinant la prevenció d'incendis amb la inclusió sociolaboral de col·lectius vulnerables, especialment persones amb discapacitat o trastorns de salut mental. La metodologia sistemàtica inclou un catàleg d'actuacions documentat. Els resultats demostren que les empreses són sensibles aquelles iniciatives amb alt impacte social i ambiental. El projecte té alt potencial de transferència a altres regions i organitzacions, amb una metodologia replicable que pot ser adoptada per entitats interessades en la gestió forestal sostenible i la inclusió social, promovent la RSE empresarial.

Necessitat a la que respon

Les necessitats a les quals respon són les següents:

- Social i laboral: Mitjançant l'acompanyament de professionals de l'àmbit social s'aconsegueix la inserció laboral de persones en situació o risc d'exclusió social. Aquest acompanyament i inserció laboral dona a les persones un sou digne, unes rutines de vida i un cercle social que els fa sentir membres de la comunitat.
- Ambiental: La gestió forestal sostenible és imprescindible per a la prevenció i mitigació del canvi climàtic. Permet prevenir la propagació del foc en cas d'incendi, millorar la fixació de CO₂ i la seva conservació, millorar la retenció d'aigua als aqüífers i conservar i fomentar la biodiversitat. Alhora amb les restes de fusta que s'extreu generem energia verda per les calderes de la nostra comarca i ajuda a la descarbonització de la indústria.
- Econòmica: Mitjançant aquesta activitat desenvolupem econòmicament un territori rural com el nostre que en els darrers anys s'ha anat abandonant.

- Responsabilitat empresarial: El projecte permet compensar els impactes negatius de les activitats de certes empreses en l'àmbit social i ambiental i poder donar així resposta a la seva responsabilitat empresarial.

Principals objectius assolits

- Captació de donacions per part d'empreses per dur a terme actuacions forestals del projecte Donem Vida al Bosc.
- Gestionar de manera sostenible els boscos del Pirineu
- Crear oportunitats laborals ajustades per persones en risc d'exclusió, especialment aquelles amb una discapacitat intel·lectual o trastorn de la salut mental.

Principals resultats obtinguts

- 15.000 € de donació per part d'una empresa per fer una actuació forestal concreta del projecte Donem Vida al Bosc.
- 55.878 € de donació per part d'altres empreses durant el 2023 per ajudar en general a la gestió forestal sostenible ja sigui per a la compra de maquinària o altres fins.
- En els 13 anys de l'entitat s'han dut a terme 775 actuacions forestals, extret més 22.000 tones de fusta que podrien ser combustible per incendis i de les quals 10.000 s'han transformat en biomassa per a les calderes del territori.
- En els 13 anys s'han creat més de 50 llocs de treball en el sector forestal per persones en situació de vulnerabilitat.
- En l'àmbit qualitatiu, cal destacar que per a les persones amb discapacitat o trastorn de la salut mental del nostre territori, el treball forestal a Integra Pirineus els permet, a més de tenir un sou digne i unes rutines de vida, tenir una feina en plena natura i un cercle social que els fa sentir membres de la comunitat.

Abast de l'experiència

Si bé l'experiència de serveis de jardineria amb persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn de la salut mental està estesa al llarg del Territori, inclús serveis per arreglar camins en boscos, nosaltres no hem sigut capaços de trobar una entitat que hagi pogut adaptar com nosaltres tota la cartera de serveis de treballs forestals d'una empresa ordinària i que es pugui dedicar a la producció d'estella per les calderes de biomassa. De fet, formem part del Clúster de Bioenergia de Catalunya i som els únics que duem a terme aquesta activitat amb persones amb discapacitat o trastorns de la salut mental.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 19

Membres equips directius: 4

Ateses: 9

Voluntàries: 10

Altres: 120 (Empreses i entitats col·laboradores)

Principals factors clau d'èxit

- Compromís de les professionals tècniques de l'àmbit social i forestal per posar al centre de la iniciativa el benestar de les persones ateses i el benestar del bosc per davant de la producció i el benefici econòmic.
- Suport de les entitats públiques i privades per fer possible el projecte econòmicament.
- Reconeixement per entitats de prestigi que donen confiança perquè més entitats i empreses se sumin a la iniciativa.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Inicialment, la Fundació en el 2011 va començar amb un director i un enginyer al 60% de la jornada i amb tres colles forestals composta d'un capatàs i quatre peons forestals. En el 2016 amb la nova direcció es va desenvolupar els programes d'acompanyament social i amb l'ajuda econòmica de les administracions va permetre ampliar les colles forestals i el personal tècnic. Això també ha permès tenir més capacitat de producció i de tenir més maquinària de treball ajudant a créixer la iniciativa fins a 48 treballadors contractats en el 2023.

Per a la captació de fons per part de les empreses a part d'explicar els beneficis socials i ambientals en general ha sigut molt important treballar en l'elaboració d'una calculadora que permet indicar el CO2 que s'ajuda a fixar, el m3 d'aigua que s'ajuden a retenir i el % potencial de biodiversitat que s'ajuda a millorar. Això ho hem pogut fer gràcies a una col·laboració amb el Tecnocampus de Mataró i els estudis en el programa Europeu Life Climark.

Totes les actuacions del projecte Donem Vida al Bosc es realitzen en terrenys de propietat pública i ha sigut clau la bona entesa amb els ajuntaments de la zona així com del departament d'agricultura de la generalitat.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

L'element innovador que aporta l'experiència ha sigut transformar un treball històric a la muntanya que s'ha anat abandonant en una oportunitat per satisfer dos necessitats del nostre territori.

- Social: La manca d'oportunitats laborals per a persones en situació de vulnerabilitat, especialment aquelles amb una discapacitat intel·lectual i/o trastorn de la salut mental.
- Ambiental: La urgent necessitat de gestionar els boscos de manera sostenible per prevenir la propagació del foc en cas d'incendis, conservar i fomentar la biodiversitat, millorar la fixació i conservació del CO₂, i millorar la retenció de l'aigua. Treballs essencials per mitigar els efectes del canvi climàtic alhora que generem energia verda en forma de biomassa per les calderes de la comarca.

Factors que permeten la transferència i replicabilitat

- Social: Malauradament, la manca d'oportunitats laborals per persones en situació o risc d'exclusió social, especialment aquelles amb una discapacitat intel·lectual i/o trastorn de la salut mental, les trobem per tot el territori, no només en el Pirineu.
- Ambiental: La massa forestal a la península Ibèrica ha crescut desmesuradament en els últims anys a causa de l'abandonament del món rural. Això fa que sumat a l'increment de temperatures i reducció de precipitacions cada cop és més probable que es produeixin grans incendis. Els experts ens alerten que el Pirineu es podria cremar de punta a punta, des de Navarra al Mediterrani. Grans incendis com els dels Estats Units, Austràlia i l'any passat a Portugal.
- Som una entitat sense ànim de lucre: La nostra vocació són les persones i el territori i recolzar altres entitats està en el nostre ADN.